

IZVORUL NUMĂRUL UNU

Buletin de informare misionar-pastorală și culturală
al parohiei „Sfântul Ilie“, Slănic Moldova

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul

Dacă se întâmplă ca, în vreme de secetă, să ia foc o casă dintr-un sat, groaza cuprinde pe toți vecinii ei, ale căror case se pot aprinde curând. Casa

lui Israel, vai, strălucita casă a lui David de odinioară, atrăsese asupra ei mânia grozavă a Celui Prea Înalt, din cauza idolatriei ce subjugase familia regală, mai ales a celei din Samaria, după dezbinarea regatului, unde Ahab regele își avea scaunul. Și, din pricina acestei Case deșănțate, pericolul mănii dumne-

zeiești plutea peste toată lumea. Dacă în casa vecină, în Casa lui Iuda, ce-și avea reședința în Ierusalim, Legea lui Moise începea să se reazeze încetul cu încetul, în popor, apoi în regatul din nord, cel al lui Israel, cu fiecare domnie se întărea idolatria. Ce triste cuvinte încheie istorisirea vieții aproape a fiecărui rege din Israel: „Omri a săvârșit fapte rele înaintea ochilor Domnului și a fost mai nelegiuit decât toți cei dinaintea lui. El a umblat cu totul pe căile lui Ieroboam, fiul lui Nabat și întru fărădelegile cu care acesta a dus pe Israel la păcat, mâniind pe Domnul Dumnezeu lui Israel cu idoliilor lor“ (III Regi 16, 25-26)! Ca o adevărată avalanșă creștea răul în regatul lui Israel

cu fiecare conducător ce lua în stăpânire tronul. Despre urmașul lui Omri la domnie se păstrează în istoria biblică aceleași cuvinte: „Și a săvârșit Ahab, fiul

lui Omri, fapte rele înaintea ochilor Domnului, mai mult decât toți cei care au fost înaintea lui“ (III Regi 16, 30). Și istoria continuă arătând cauza decăderii lui: „Căci nu i-a fost de ajuns să cadă numai în păcatele lui Ieroboam, fiul lui Nabat; ci, dacă și-a luat de femeie pe Izebela, fiica lui Etbaal, regele Sidonului, a

început să slujească lui Baal și să i se închine. Și a ridicat pentru Baal un jertfelnic în templul lui Baal, pe care îl zidise în Samaria“ (vers. 31-32). Și mai mult, pentru plăcerea soției sale, dar și căzând în plasa planurilor ei idolatre, a introdus un nou cult închinat zeiței Astartea, mâniind prin aceasta și mai mult pe Domnul. Și, ca să verse cupa mâniei lui Dumnezeu, a permis și rezidirea Ierihonului blestemat de Iosua, fiul lui Navi (Iosua 6, 25-26).

Ce nelegiuire în Israel! Capiștea lui Baal era înconjurată de 450 de sa-

(continuare în p. 3)

Preot Petru RONCEA

De ce „Izvorul numărul unu“?

„Izvorul numărul unu“ urma să apară trimestrial sau bianual, dar în condițiile în care i-a trebuit aproape doi ani să se nască, apare în număr unic. Inițial ne-am gândit să-i schimbăm numele din „Izvorul numărul unu“ în „Izvorul, numărul 1“ cu speranța că numărul 2 apare în următorii 3 ani. Motivul pentru care nu a putut să se închege un astfel de ziar, care în condiții normale ar fi avut nevoie de o lună, cel mult două, pentru a fi redactat, nu a fost - paradoxal pentru vremea de astăzi - lipsa banilor. Odată cu apariția ziarului „Sarea pământului” la Târgu-Ocna, familia Dumitru și Maria Țainea au vrut un astfel de ziar și în Slănic Moldova. Baniile donați parohiei pentru tipărire au fost în acest răstimp împrumutați unor tineri căsătoriți, cheltuiți pentru materiale, recuperați și din nou împrumutați, dar întotdeauna cu gândul la ziua când ei se vor materializa în ziarul propus. Oamenii care știu să scrie au fost marea lipsă

(continuare în p. 2)

Preot Cătălin ILIE

Parohia „Sfântul Ilie“
mulțumește familiei
Dumitru și Maria Țainea
pentru sponsorizarea
acestui număr al buletinului
„Izvorul numărul unu“.

De ce „Izvorul numărul unu”?

(urmărire din p. 1)

a Izvorului. Oameni care din experiența lor duhovnicească să dăruiască și altora. Mulți dintre cei care ar fi trebuit să scrieți, sunteți acum cu ziarul în mână. Iar dacă vă smeriți spunând că nu aveți experiență duhovnicească, amintiți-vă îndemnul „dăruind, vei dobândi!”

De ce „Izvorul numărul unu”? Dacă vom citi Evanghelia cu întâlnirea dintre Hristos și femeia samarineancă (Ioan 4, 5-42) vom înțelege care este acest izvor. Așa cum a înțeles și samarineanca la început, numai sensul lumesc al cuvintelor, mulți ați crezut că denumirea ziarului face trimitere la izvorul descoperit de Serdarul Mihalache Spiridon în ziua de Sfântul Ilie 1801. Pe cât de mare este diferența dintre izvorul numărul 1 – de apă al Slănicului și izvorul numărul unu – de har al locuitorilor din Slănic, pe atât de mare este și diferența dintre cei care cred că descoperirea izvorului este pur întâmplătoare și cei care cred că descoperirea izvorului în ziua de Sfântul Ilie este lucrarea lui Dumnezeu. Mulți au descoperit izvoare prin pădure, dar nu toate aceste descoperiri au dus la apariția unei localități. Nu toți descoperitorii de izvoare au căutat imediat și corespondentul lor din cer prin zidirea unei biserici în apropiere. Uitați-vă la proiecția izvorului de apă al Slănicului în Împărăția cerurilor: linia în pantă abruptă a brazilor se regăsește în profilul turlei, piatra din care iese apa își găsește corespondent în masiva piatră a Sfintei Mese, iar apa vindecătoare de trupuri în apa vindecătoare de suflete din biserică. Asta se voia „Izvorul numărul unu”: mijloc de vindecare a sufletelor.

Se pare că Sfântul Ilie a aruncat un blestem asupra izvorului de apă: dacă vom avea puterea să ne unim pentru a-l îngriji ca să atragă cât mai mulți oameni spre vindecare trupeză, atunci va curge și apa vie din izvorul credinței. Dacă nu ne vom uni - noi locuitorii Slănicului - nu va curge nici un izvor: nici cel din parc, nici cel din sufletele noastre.

– Însemnare –

Sărbătorile Slănicului – 2005

Contextul în care s-au desfășurat sărbătorile Slănicului în 2005 a fost unul cu totul aparte, marcat de revărsarea râului Slănic, care a produs mari pierderi gospodăriilor de pe cursul său, dar și ruperea drumului în patru locuri, ceea ce a făcut ca accesul în stațiune să fie foarte dificil.

Așa cum în fiecare an P.S. Arhiepiscopul Vicar Dr. Ioachim Băcăuanul a ridicat aceste zile de sărbătoare ale Slănicului la înălțimi vrednice de cinstea Bisericii Dreptmăritoare, și în acest an de cumpănă pentru locuitorii văii Slănicului, Prea Sfinția Sa Arhiepiscopul nostru a binevoit să fie în mijlocul credincioșilor, aducându-le ca un balsam pe suflet cuvânt de mângâiere, de rugăciune și de binecuvântare.

După ce Prea Sfinția Sa i-a cercetat pe credincioșii din zona Comănești-Asău, ajutându-i sufletește și material să treacă mai ușor peste necazul venit prin furia apelor, la ceas de Vecernie a pomenirii Sfântului Ilie, ocrotitorul Stațiunii, a ajuns în zona Slănicului.

A doua zi, 20 iulie 2005, ziua hramului bisericii și a zonei, deși Sfânta Liturghie s-a săvârșit la lumina lumânărilor, curentul electric fiind întrerupt din cauza inundațiilor, biserică din Slănic a fost luminată de prezența Ierarhului, care a slujit înconjurat de Protopopul de Onești P.C. Preot Constantin Alupei, de ieromonahul Nicodim Bițic și de preoții zonei: Mircea Ilie, Cătălin Ilie, Petru Roncea, Valentin Ilie și de arhidiaconul Ciprian Ignat; greutatea participării și a altor invitați a fost compensată de prezența iubitoare a Ierarhului și de iubirea-răspuns a credincioșilor prezenți, mai atenți

parcă la lucrarea lui Dumnezeu cu noi, oamenii.

În cuvântul adresat, Prea Sfinția Sa a remarcat faptul că așa cum Dumnezeu vorbește oamenilor în multe rânduri și în multe feluri, aidoma a vorbit Dumnezeu oamenilor prin

această viitură, pe care a îngăduit-o spre înțelepțirea și mântuirea noastră. Și dacă Dumnezeu asculta odinioară rugăciunea Sfântului Ilie, care – cum aflăm din *Sfânta Scriptură* – lega și dezlega cerul, ne dăm seama că a îngăduit Bunul Dumnezeu și Sfântul Ilie – ocrotitorul Stațiunii – să se întâmple aceste inundații, pentru ca noi, deși mai slabi material, să devenim mai puternici sufletește, rostind alături de Dreptul Iov: „Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat”.

În miezul Sfintei Liturghii, Prea Sfinția Sa a înălțat rugăciuni la Atotputernicul Dumnezeu pentru încetarea potopului și a toată răutatea care cu dreptate este venită împotriva noastră. Ca un răspuns al cerului, la sfârșitul Sfintei Liturghii, Proniatorul ne-a mângâiat cu raze binecuvântate de soare.

Pentru rugăciunile Sfântului Ilie, dăruiește, Doamne, Bisericii Tale, preoților Tăi, credincioșilor Tăi, pace și binecuvântare și cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta și o sfințește pe ea.

Preot Mircea ILIE

(urmare din p. 1)

crificatori, cărora nelegiuitul Ahab le

aducea jertfe bogate împletite cu gesturi desfrânate, specifice cultului idolatru al lui Baal. Alți 400 de mercenari ai idolatriei fuseseră unși pentru stâlpul Astartei, cei care mai păstrau credința în adevăratul Dumnezeu fiind sacrificați până la unul. Părea că pierise de tot nădejdea lui Israel sub această întunecoasă conducere, deși nimeni nu știa că mai-marele curții lui Ahab, Obadia, de altfel credincios lui Dumnezeu în taină, ascunsese și hrănea cincizeci de proroci ai Domnului într-o peșteră și cincizeci în alta, care scăpaseră cu viață din mâna Izabelei (III Regi 18, 4).

De câte ori în istoria lumii nu s-a întâmplat ca decăderea spirituală a oamenilor să atingă o atât de josnică stare încât Dumnezeu să fie nevoit a interveni printr-o unealtă salvatoare, printr-un om sau o idee, printr-o mișcare de renaștere spirituală care să reașeze lumea! Însăși Întruparea Domnului a fost, prin excelență, arătarea sublimă a Proniei Dumnezeiești pentru mântuirea Umanității ce zăcea în cel rău. În vremea Vechiului Testament, trimișii Proniei cerești erau prorocii. Și cum în vremea lui Ahab decăderea spirituală cunoscuse cea mai de jos treaptă, așa cum ne arată Scriptura, Dumnezeu trimite pe cel mai mare proroc al Legământului

Vechi, pe Ilie Tesviteanul, ca o flacăra orbitoare ce avea să lumineze deodată toată jumătatea de nord a Canaanului.

De nenumărate ori am citit istoria frumoasă a acestui proroc al pustiului. Dar ceea ce te pune în uimire este că, în timp ce ceilalți proroci se aflau mereu în mod firesc lângă popoarele lor și sufereau, mergând împreună cu ele, pe Sfântul Ilie îl aflăm apărând pentru un moment într-un loc, în momentul următor fiind în alt loc departe. Iată ce-i zice Obadia: „Nu este popor și împărăție la care să nu fi trimis domnul meu (Ahab, n.n.) ca să te caute“ (III Regi 18, 10). Iar dacă acesta avea să trimită slugi să-l prindă, „Duhul Domnului are să te ducă cine știe unde“, i se confesează temătorul de Dumnezeu Obadia. Însuși cuvântul cu care se prezenta prorocul în fața cuiva respira a taină: „Viu este Domnul Dumnezeul lui Israel, înaintea Căruia slujesc eu...“ (III Regi 17, 1).

Sfântul Proroc Ilie Tesviteanul

Proroc al munților, era când în povânișurile prăpăstioase ale Cheritului, în fața Iordanului, când pe vârful împădurite ale Carmelului, ori în Sarepta Sidonului, pe malurile Mediteranei. Iată-l în îndepărtatul Horeb, ori alergând înaintea carului lui Ahab, din muntele Carmel până la Izreel, cu mijlocul încins și sub mâna Domnului, cu iuțime uimitoare ca o căprioară din munți.

Dar, vai, viața Sfântului Ilie a fost mereu urmărită de ochiul sticlos al morții. „Adevărat vă spun vouă că nici un proroc nu este bine primit în patria sa“, avea să exclame cu tristețe Mântuitorul celor din Nazaret, aducându-le în atenție chipul peregrin al lui Ilie, care a fost hrănit de o străină din Sidon, sau chipul lui Elisei, care n-a aflat credință la leproșii

decât Ilie, Hristos Domnul, Cel Care, venind în hotarele

Tirului și ale Sidonului, întâlnește canaaneanca, căreia-i binecuvântează credința și-i vindecă fiica (Mt 15, 22-28)?

După o tradiție iudaică, se zice că fiul văduvei din Sarepta Sidonului a devenit și el un ucenic al lui Ilie, de la care a învățat că Dumnezeu pedepsește pe cel ce păcătuiește, dar că-l pare și rău de suferința oamenilor. Poate că foamea de la albia secată a Cheritului, ori cererea ultimei fărâme de pâine din mâna unei văduve sărăcite de foamete vor fi fost încercări de sus, ca prorocul să-și îndrepte mai din vreme ochii spre cer și să ceară iertarea lui Israel și slobozirea ploilor. Că pe acestea îndurarea lui Dumnezeu le pregătise mai demult, neputând

suferi atât de mult, cum putuse Ilie, trei ani și jumătate, înfometarea atâtor oameni. Numai că-și supuse forța inimii lui Ilie Tesviteanul. Și aceasta înțelegând-o prorocul mai târziu, pe ucenicul său din Sarepta l-a învățat dreptatea, dar și mila Domnului. Iar mai târziu, când acest ucenic avea să ajungă primul proroc al lumii păgâne, trimis fiind de Dumnezeu la Ninive să-i vestească pieirea, Iona, căci așa-i era numele, gândind că-l va părea rău Domnului de ce hotărâse,

din Israel cât într-unul sirian (vezi textul evangheliei Utreniei și Liturghiei din 20 iulie, de la Luca 4, 22-30).

Trecuseră peste 800 de ani de când trăise Sfântul Proroc Ilie și-n ochii evreilor de-acum el era o figură emblematică. În aceeași pustie a Iordanului apăru Sfântul Ioan în duhul și-n puterea lui Ilie. Îmbrăcat cu aceeași mantie și purtând același glas de tunet chemător la restaurare sufletească prin pocăință. Mântuitorul Însuși era confundat cu Ilie, despre care știau evreii că trebuia să vină, înălțarea lui la cer fiind prototip al Înălțării Mântuitorului, Prorocul prorocilor.

Dar dacă am pomenit de văduva din Sarepta Sidonului, amintită de Mântuitorul în textul evangheliei zilei de 20 iulie, oare, nu cumva întâlnirea dintre măritul Ilie și femeia din Sarepta era o preînchipuire a altei întâlniri de peste veacuri între unul mai mare

plăti neascultarea cu trei zile de temniță în adâncurile mării (vezi pe larg în Sfânta Scriptură, în cartea lui Iona).

Cititorule, un popas duhovnicesc cu Sfântul Ilie înseamnă desfătare și adânc de taine. O, dacă am putea pătrunde imnologia liturgică a zilei de 20 iulie, ca să ne putem înțelepți și folosi de strategia Sfântului Ilie din fața Tronului Domnului, cum minunat cântă o stihiră a Utreniei: „În căruță de foc urcându-te, te-ai mutat în latura cea luminoasă, o Ilie Tesvitene! Și pe prorocii cei de rușine i-ai rușinat. Cel ce ai legat cerul cu cuvântul, asemenea dezleagă și greșelile noastre cu rugăciunile tale cele către Domnul și mântuiește sufletele noastre!“ Cu adevărat, minunat este Dumnezeu întru Sfinții Săi, pe care i-a slăvit cu nespusă putere.

ARHIEREUL ILARION MIRCEA BĂCĂOANU

Un mare învățat al Antichității spunea că „viața celor morți se află în amintirea celor vii”. Nimic mai adevărat dacă ne gândim la cei trecuți de mult în rândul celor dreپți, dar care sunt mereu vii în amintirea noastră.

Arhiepiscopul Ilarion Mircea Băcăoanu și-a legat numele de istoria orașului Slănic Moldova, el fiind cel care a sfințit biserica stațiunii construită prin osteneala soților Pandrea. Mare cărturar, el a fost nu numai un desăvârșit arhiepiscop slujitor al Bisericii, zelul său misionar văzându-se în fiecare pagină a vieții sale, ci și un slujitor aprig al idealurilor românilor.

S-a născut la 14 mai 1873 în familia preotului Vasile și a presbiterii Eufrosina Mircea din Ruginoasa - Neamț, primind la botez numele Ioan. A făcut studiile elementare la Școala Primară din Piatra Neamț, apoi Gimnaziul la Roman. Între anii 1888-1892 urmează cursul inferior al seminarului Sf. Gheorghe din Roman, activând apoi un timp ca învățător la școala din satul Marginea, comuna Războieni, Neamț. Urmează, între anii 1893-1897 cursul superior al seminarului Veniamin Costache din Iași, pentru ca între 1897-1899 să activeze din nou ca învățător și apoi pedagog la seminarul din Roman. Între anii 1899-1904 urmează cursurile Facultății de Teologie din București, pe 17 februarie 1904 fiind declarat licențiat în teologie, având ca lucrare de licență „*Sfântul Ioan Casian*”.

În timpul facultății a avut ca prieten apropiat și coleg pe Victor Puiu, viitorul mitropolit al Bucovinei, Visarion Puiu. În timpul studiilor universitare, la 28 octombrie 1902, se călugărește la Roman, primind numele de călugărie Ilarion, iar la numai trei zile este hirotonit ierodiacon de către episcopul Gherasim Safirin. În 1903 este numit mare ecleziarh al Catedralei Episcopale, iar pe 30 ianuarie 1905 este

hirotonit ieromonah pe seama Catedralei, fiindu-i acordată și distincția de protosinghel. Pe 6 ianuarie 1909 este hirotesit, de același episcop Gherasim, arhimandrit.

La 1 ianuarie 1910 este numit, prin decret regal, egumen al mănăstirii Precista Mare. Timp de doi ani (1921-1923) activează ca profesor de dogmatică și exegeză la seminarul din Roman, la 6 iunie 1922 fiind ales de către Sfântul Sinod al B.O.R. arhiepiscop vicar al Episcopiei Romanului cu titlul de „Băcăuanul”. La 14 aprilie 1923 este hirotonit arhiepiscop în Catedrala din Iași de mitropolitul Pimen al Moldovei, Nicodim al Hușilor (viitorul patriarh), Nectarie al Ismailului și Iacob Antonovici, arhiepiscop vicar. În această calitate a sfințit numeroase biserici printre care, la 15 august 1929, și biserica cu hramul „Sf. Ilie și Cuviosul Axente” din Slănic Moldova.

A hirotonit nenumărați preoți și diaconi, printre care și pe actualul patriarh Teoctist Arăpașul, la 4 ianuarie 1949, în ierodiacon. Publică zeci de articole și studii teologice în revistele de specialitate dintre care „Rolul preotului și învățătorului în cultivarea țaranului nostru de la sate” sau „Cuvântări bisericesti”. S-a stins din viață pe 9 februarie 1950 fiind înmormântat în incinta Centrului Eparhial, alături de episcopul Lucian, cel pe care l-a înlocuit de câteva ori în calitate de locotenent de episcop. Pe piatra funerară scrie sugestiv: „Aici odihnește piosul arhiepiscop Ilarion Mircea Băcăuanul”.

Arhiepiscopul Ilarion Mircea Băcăoanu a rămas în amintirea posterității ca un păstor blând, cumpătat, un model de arhiepiscop care a știut să îmbine dreptatea cu asprimea, totdeauna însă cu părintească dragoste.

Prof. Ancuța MAFTEI

Primar la Slănic-Moldova

„Mi-am zis totuși să fac ceva și am luat postul de primar la Slănic Moldova, care tocmai era liber.

Stațiunea era o frumusețe. Poate era tot ce avea România mai frumos la acea oră, ca stațiune climaterică. Deasupra orașelului – sat mai ridicat pe deal, între brazi, se ridicau câteva vile, construcții în stil românesc, foarte variate ca aspect și colorate deosebit. Era o stațiune fermecătoare. Cu ape minerale pentru ochi, stomac, rinichi și alte organe. Erau ape vestite în puterea lor vindecătoare. Aerul era reconfortant. Soarele era blând și binefăcător.

Cunoscusem și alte stațiuni: Ocna Sibiului, Olănești, Govora, Herculane, Păltiniș, toate cu specificul și farmecul lor, dar mai puțin atractive ca Slănicul. Unele erau prea la șes, fără aerul ozonat al Slănicului. Păltinișul era prea sus: 1200 – 1400 m altitudine și aerul său prea tare nu-l puteau suporta toți.

Slănicul era bun pentru toți: nici prea sus, nici prea jos.

Noua graniță dintre noi și unguri era acum aproape. M-am dus să o văd. Priveam cu gândul dincolo, în Ardealul pe care îl părăsisem.

Ajutorul de primar ce l-am găsit și cu care trebuia să colaborez la conducerea primăriei era un rus, fiu de general. Fugise în timpul revoluției din țara sa. Antonescu îl cunoscuse pe tatăl lui ce luptase alături de noi în 1916 – 1917 și, aflând de el, generos, a ținut să-i dea o pâine. A fost foarte politicoș și muncitor. Față de mine avea o atitudine prea supusă, slugarnică, lucru care nu mi-a plăcut.

Spre sfârșitul șederii mele la Slănic am început să mă îndoiesc de corectitudinea lui. Simțeam că nu e curat, că în el se ascunde un comunist camuflat.

Într-adevăr, pe mulți fugari din Rusia ce se găseau în emigrație, oameni de omenie dar care trăiau în greutate, serviciile secrete rusești i-au captat și i-au angajat în serviciul lor. Acum el trebuia să joace un joc pe care nu-l mai jucase înainte. La multe lucruri neașteptate ne împing împrejurările!

Slujba de primar într-un orașel e ușoară și plăcută. Ești la dispoziția nevoilor unor oameni dar, cu bunăvoință, toate se pot face spre bucuria tuturor. *Totul e să fii cinstit. Și dacă construcțiile edilitare care cer pricepere, control și alergătură lipsesc, totul e ușor și plăcut.* (pagina 71)

(Fragment din cartea „*Amintiri din întineric*”, de Preot Nicolae Grebenea – ediția a treia – Ed. Scara, 2005)

Scrisoare deschisă

(Adresată Parohiei Slănic Moldova, în anul 1996. Pentru că atât întrebările Domnului Doctor Dorel RAPPE - autorul scrisorii - cât și „Răspunsul“ și-au păstrat actualitatea după aproape zece ani, am considerat că sunt ziditoare pentru toți cei care și-au pus aceleași întrebări, fără a le adresa cuiva în mod direct.)

Preacucernice părinte, fără îndoială ați auzit de multe ori sloganul care circulă de foarte mult timp prin orașul nostru care zice că „Cine vine în Slănicul Moldovei cu nevastă pleacă fără, iar cine vine fără, pleacă cu.... Și cu mai multe...!”

Ne-am învățat cu acest rău, ne-am obișnuit încât ni se pare normal dezmațul... dar... În ultimul timp, aproape că nu-i săptămână dată de la Domnul în care să nu văd cum începe să se usuce câte un brad.

Cine poate să răspundă. Oare câte legiuni sunt încartiruite în Slănicul Moldovei de au început să se usuce brazii?

Poate, sigur nu putem vorbi despre legiuni încartiruite în Slănicul Moldovei.

Cred că în acest oraș nu-i încartiruit nici măcar un suțaș cu centuria de sub comanda lui.

Sigur e doar unul, un singur trepăduș neînsemnat.

Sigur e doar un trepăduș pentru că știm din învățăturile „părinților” că „legiunile” dau lupte grele cu câte un „bătrân” ce se nevoiește prin schiturile și mănăstirile noastre. Să-l mulțumim Domnului că există încă astfel de locuri și astfel de oameni.

Să-l mulțumim Domnului că există asemenea locuri unde femeile nu umblă ca banul din mână în mână, iar brazii nu au început a se usca.

Un singur slujbaș și acela mărunț, poate manevra în toate felurile locuitorii și turiștii dintr-un loc ca Slănicul Moldovei. Un singur slujbaș, bătu-l-ar crucea să-l bată!

Preacucernice părinte, toți am fost botezați și am botezat și noi când a fost timpul pentru această Taină.

În pridvorul bisericii noastre nașul stă cu nou-născutul în brațe și în numele acestuia spune cu hotărâre: „Mă lepăd de Satan!”

Oare nu se întâmplă la fel cu o comunitate omenească, oraș, cartier, sat, când în acea comunitate este sfințită o biserică nou-construită? Nu știu.

Nu știu și iată unul din motivele pentru care vă scriu această scrisoare (nu e singurul). Vă întreb, putem compara botezul unui nou-născut cu sfințirea unei biserici nou-construite?

Dumnezeu știe. Și când spunem Biserică, bineînțeles nu ne gândim

Foto: Preot Cătălin ILIE

doar la ziduri, ne gândim în primul rând la turma credincioșilor și la păstoriei ei.

„Mă lepăd de Satan!” spune cu hotărâre un oraș întreg, când se sfințește o biserică nouă.

„Lasă-l mă!” l-a sfătuit odată un „bătrân” pe un „glumeț”, iar „glumețul” a spus: „I-aș lăsa, dar acum nu mă lasă el pe mine!” „Glumețul” de care mi-am amintit era botezat; nașul lui strigase în pridvorul bisericii cu credință și tărie: „Mă lepăd de Satan!”

Ce s-a întâmplat de la botez până în clipa când s-a ajuns la stadiul că „celălalt” nu se mai lăsa el de „glumeț”?

Ce era atunci de făcut în acest caz?

Există câte un caz când un om de unul singur nu mai poate scăpa de celălalt chiar dacă vrea cu adevărat.

În asemenea caz cei ce îi sunt aproape – și știm cine este aproapele unui om din Pilda samarineanului milostiv (Lc 10, 30-36) – îl iau pe „glumeț” și îl duc pe acolo pe unde brazii nu se usucă încă. Pe acolo pe unde încă nu se usucă brazii se găsesc „bătrânii” desăvârșiți care luptă cu „legiunile”. Ei, care țin în loc câte o „legiune”, reușesc să-l înfrângă pe trepădușul care de bunăvoie nu voia să-l mai lase pe „glumeț”.

Exorcizarea este alungarea demonilor prin rugăciuni, ceremonii religioase. Eliberarea unui posedat de demonii care sălășluiesc în el.

Oare cum am putea exorciza Slănicul Moldovei?

Sfințirea unei biserici e ca botezul unui nou-născut.

Resfințirea unei biserici bătrâne e ca exorcizarea unui întreg oraș.

Preacucernice părinte, fiți aproapele nostru precum samarineanul cel bun și chemați câțiva bătrâni din cei ce se luptă zi și noapte cu legiunile să resfințim biserica noastră și să scăpăm orașul de acel slujbaș îmbătrânit în

rele.

Preacucernice, chemați-i cât mai repede încât mai mulți bărbați și mai multe femei să devină cuminți, iar brazii să nu se mai usuce.

Mila de oameni, mila de copaci m-a determinat să vă scriu. Dacă am greșit cu vreun cuvânt sau gând să mă iertați, dar încă o dată vă rog chemați câți mai mulți bătrâni care se desăvârșesc în lupta cu legiunile celui rău, să resfințim biserica, trupul ei de zid și trupul ei viu, tot orașul.

Cu respect și considerație,

Doctor Dorel RAPPE

P.S. Lc 11, 24-26

Dumnezeu să ne păzească!

Răspuns la scrisoarea deschisă

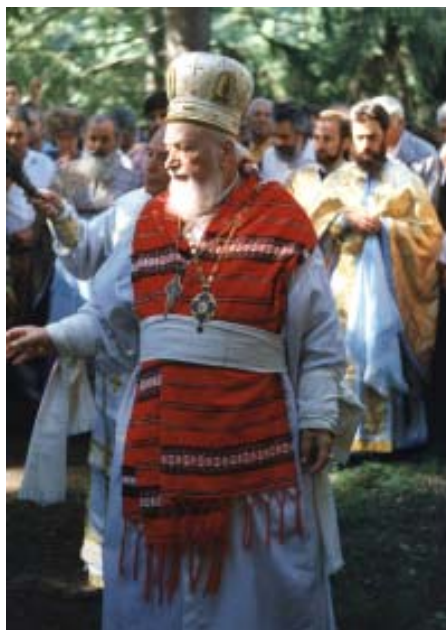
Domnule doctor, încerc să dau un răspuns la scrisoarea dvs. deschisă, un răspuns „deschis” în sensul în care permite completări, binevenite și dacă vin numai pe căile ascunse ale rugăciunii, fără a se materializa vreodată într-o dâră de cerneală, pe o foaie de hârtie.

În prima parte a scrisorii mărturisiți un adevăr cunoscut încă din primul capitol al Bibliei, de la căderea omului, când vedem că întreaga natură suferă, se pervertește, datorită păcatului săvârșit de Adam. Într-adevăr, păcatele noastre determină o alterare a naturii, o... „uscarea brazilor”. Uneori diavolul, „care este o putere întunecoasă ce poate fi extrem de activă, inteligentă și creatoare” (Schmemmann – „Din apă și din Duh”, pag. 18) se poate folosi și de natură pentru a ne îndepărta de Dumnezeu. Copilul lunatic (Mt 17, 14-23) pătimea când era lună plină. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că luna (un element al naturii) nu e pricină a îndrăcirii, ci demonii năvăleau peste oameni când era lună plină, ca să arate că lucrurile lui Dumnezeu sunt cauza bolii. Natura ne poate oferi o cale care duce la o anumită cunoaștere a lui Dumnezeu („cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor lui o vestește tăria” – Ps 18, 1). „Uscarea brazilor” este poate o pedeapsă sau un tertip al vreunui „trepăduș” să ne facă să credem că Dumnezeu nu ne iubește.

Pentru a înțelege situația Slănicului, cred că ar trebui să ne ducem cu gândul la Iov. Acel om drept, fără cusur, care se temea de Dumnezeu și se ferea de ce este rău. Era cel mai bogat om al Răsăritului. La fel a fost și Slănicul, bogat atât material cât și spiritual prin credința unor oameni ca serdarul Mihalache Spiridon, cel care a descoperit primul izvor de apă minerală în ziua de Sfântul Ilie, sau Axente Pandrea, ctitorul bisericii. Dar într-o zi se prezintă Satan la Dumnezeu și cere voie să-și întindă mâna asupra Slănicului. Și ce a făcut? L-a păgubit de toate bogățiile sale, ba pe deasupra i-a mai dat și o boală grea – boala păcatului, Slănicul devenind loc de întâlniri păcătoase. Astăzi obștea Slănicului stă pe gunoii nelegiuirilor – de la ură și dezbinare până la desfrâu – și se scarpină cu ciobul amintirilor unor bunuri spirituale pierdute. La toate ispitele, Iov a spus: „Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului

binecuvântat!” (1,21). Sfințirea bisericii este o astfel de mărturisire; după atâtea nenorociri, strigăm cu toții: „Fie numele Domnului binecuvântat!”

Spuneți că toți am fost botezați sau am botezat. Aici este interesant de observat că astăzi s-a ajuns treptat a concepe și a defini tainele exclusiv din punctul de vedere al validității. Ori, cum observă A. Schmemmann, „Biserica nu face deosebire între validitate și

plenitudine, perfecțiune. Validitatea este doar condiția împlinirii, dar tocmai plinirea contează. Botezul unui om ca Stalin – spune el – a fost, fără îndoială, perfect valabil. Dar de ce nu s-a împlinit el în viața acestuia?” (op. cit., pag. 39). Da, toți am fost botezați, dar la câți dintre noi s-a împlinit botezul în viața noastră!?

„Mă lepăd de Satana!” Dar cum? Cred că astăzi oamenii le lipsesc două lucruri. În primul rând nu mai văd lucrarea lui Dumnezeu în lume, nu mai sunt receptivi la chemarea lui Dumnezeu. Ce au văzut Petru și Andrei atunci când NUMAI la auzul cuvintelor rostite de Mântuitorul: „Veniți după Mine!” (Mt 4, 19) au lăsat TOATE și au mers după Dânsul? În al doilea rând, omul nu mai are curaj. Nu mai are curajul credinței. Acel curaj care dă puterea de a spune asemenea orbului din Ierihon: „Să văd!” (Lc 18, 41) sau „Cred, Doamne” – cuvinte rostite de tatăl copilului lunatic.

Vă întrebați cum putem exorciza Slănicul Moldovei! Ne ducem din nou la Schmemmann care ne spune că

„exorcismul este un poem în accepțiunea cea mai adâncă a termenului care, în greacă, înseamnă creație.” (op. cit., pag. 21) Exorcizare, prin crearea omului nou, după „chipul și asemănarea” lui Dumnezeu, crearea ce se face prin pocăință.

„Pocăiți-vă ca s-a apropiat împărăția cerurilor” a spus Mântuitorul la începutul predicii Sale. Cu aceleași cuvinte și-a început predica și Sfântul Ioan Botezătorul. Ori „Împărăția lui Dumnezeu” și „lumea aceasta” – cum spune același Schmemmann – „unite în Evanghelie într-o coexistență oarecum încordată și în luptă, au început să fie gândite aproape exclusiv într-o succesiune cronologică: ACUM numai „lumea aceasta”, PE URMĂ numai Împărăția, în timp ce pentru primii creștini realitatea atotcuprinzătoare și noutatea cutremurătoare a credinței lor a fost tocmai că Împărăția S-A APROPIAT și, deși nevăzută „lumii acesteia”, ea se află deja „în mijlocul nostru, luminează deja, lucrează deja în lume”... (Euharistia – Taina Împărăției, pag. 48).

Pocăința – realizată astăzi prin Spovedanie – nu este suficientă însă, pentru a ne duce în Împărăția Cerurilor, dacă nu este însoțită de fapte numite de Sfântul Ioan Botezătorul „fapte ale pocăinței”. Zaheu vameșul s-a pocăit, dar apoi a dat jumătate din averea sa săracilor și a întors împătrit celor pe care i-a năpăstuit. Un exemplu că pocăința nu este primită fără fapte? IUDA! S-a pocăit, i-a părut rău pentru ce a făcut, a aruncat cei 30 de arginți, dar nu a însoțit căința de fapte.

Împărțirea din avere cu săracii și împăcarea cu semenii sunt două căi prin care răspundem iubirii lui Dumnezeu. Numai mulțumind lui Dumnezeu pentru darurile primite facem din Duhul, Care Se purta pe deasupra apelor la Creație, un liant ce ne unește cu Dumnezeu și cu semenii.

Preot Cătălin ILIE

P.S. „Bătrâni”, în frunte cu P. S. Eftimie au resfințit biserica Slănicului în anul mântuirii 1996. Se spune că de atunci nu s-a mai uscat nici un brad...

Biografia lui Axente Pandrea – ctitorul bisericii din Slănic Moldova –

Axente Pandrea s-a născut pe 13 decembrie 1859 în comuna Ucea de Sus, județul Făgăraș, din părinți țărani, fruntași în comuna lor. A început școala primară în satul natal și, după absolvirea clasei I (atât avea școala), și-a continuat studiile la școala din comuna Viștea de Jos, nu departe de satul său.

Încă din primii ani ai copilăriei, a avut de întâmpinat și de luptat cu grijile vieții. În 1863, când era de numai 3 ani, a rămas orfan de tată, iar când avea 11 ani i-a murit și mama. La această fragedă vârstă, când nu-și terminase nici clasele primare, a fost luat sub protecția fratelui său mai mare, Vasile, care a îngrijit de dânsul până la 15 ani. În anul 1874 părăsește casa părintească, hotărât să-și construiască un viitor prin muncă. Ajuns la Brăila, a intrat ca băiat de prăvălie și a muncit în același loc timp de 9 ani. Prin munca sa neobosită, din zori și până în noapte, economisind toată simbria ce i se cuvenea, a strâns o mică sumă de bani cu care s-a avântat în lumea negustorească. Astfel, la numai 23 de ani, având multă încredere în sine, își deschide singur prăvălie, conducând-o cu multă chibzuință și cinste, afirmându-se din primii ani ca priceput, harnic și cinstit negustor. Mai târziu, a ajuns unul din marii negustori ai Brăilei.

În noiembrie 1886 se căsătorește, luându-și ca tovarășă de viață și de muncă pe Maria, fiica unor negustori brăileni. Prin cinstea ce i-a caracterizat întotdeauna, prin munca neobosită și economisind câștigul muncii lor, au ajuns în scurt timp să agonisească o frumoasă avere. N-au uitat însă, să mulțumească neîncetat lui Dumnezeu pentru darurile Sale bogate, făcând multe danii bisericilor.

Ca unul ce-și aflase rostul în Brăila, iubea acest oraș ca și locul său natal. Îl vedem participând și la viața politică, în 1907 fiind ales consilier al Consiliului Comunal al orașului. În această calitate, ori de câte ori i se dădea vreo însărcinare, ziua pentru aceste servicii o dona la Casa Comunei cu destinația de a se distribui ca ajutoare copiilor săraci. Mai târziu (1914-1916) a ocupat și funcția de ajutor al primarului Brăilei, având sarcina de a întocmi actele de stare civilă și de a conduce oficiul respectiv.

În anul 1908, împreună cu alți negustori fruntași ai orașului, a înființat

Cercul Comercial și Industrial al cărui președinte a fost.

Pentru menținerea legăturilor cu românii ardeleni, ca și pentru formarea și întărirea sentimentului național la negustorimea din orașul Brăila, între 1908-1909 a înființat Societatea «*Carpații*» al cărei președinte a fost până în 1925, când, după ce visul de veacuri al românilor fusese împlinit, a hotărât, împreună cu membrii comitetului, dizolvarea societății, întrucât scopul său fusese atins. Fondurile societății au fost donate Societății *Ocotirea orfanilor de război din Brăila*, iar drapelul l-au depus la muzeul din localitate.

Vizitând mulți ani la rând Slănicul Moldovei, l-au încântat atât de mult frumoasele locuri ale stațiunii, încât hotărâște să-și cumpere aici o vilă. Hotărârea este transformată în faptă și în anul 1910 își cumpără vila, iar în 1912, alături de aceasta, își construiește alta, mult mai mare și mai frumoasă. An de an căuta să-și aranjeze cât mai modern și mai confortabil vilele sale, așa încât ajunseseră să fie cele mai luxoase vile dinaintea marelui război.

În timpul crâncenelor lupte de la Oituz, văile pârâiașului Slănic au răsunat de bombardamentul asurzitor al tunurilor. Nici frumoasele vile ale Slănicului nu au fost cruțate de distrugerea nemiloaselor obuze. Au suferit mari stricăciuni și vilele lui Axente Pandrea, iar frumosul mobilier ce decora interiorul a dispărut odată cu războiul. Începea astfel o altă muncă și o altă cheltuială pentru a-și reface proprietățile.

Tot din cauza războiului, vechea bisericuță a stațiunii ajunsese o ruină. Epitropia așezămintelor *Sfântul Spiridon*, nu avea mijloace materiale pentru a o reface. Cum nimeni nu s-a găsit să ia inițiativa strângerii de fonduri pentru reconstruirea bisericii, Axente Pandrea împreună cu energica sa soție și-au luat singuri însărcinarea reclădirii noului lăcaș. Lucrările au început în anul 1927 și au continuat până în 1929 când, pe 15 august, noua biserică a fost sfințită cu deosebit fast de către I. P. S. Arhiepiscopul Ilarion Băcăoanu, înconjurat de un numeros sobor de preoți.

(articol preluat din presa vremii)

Știați că...

După abdicarea regelui Carol al II-lea, în timpul regimului legionar-antonescian, a fost primar în Slănic Moldova preotul ortodox Nicolae Grebenea, care în luna octombrie a anului 2005 a împlinit 100 de ani?

Despre părintele Nicolae Grebenea, participant activ la toate frământările care au avut loc în țara noastră în perioada interbelică și apoi, după cel de-al doilea război mondial, la lupta anticomunistă, părintele protosinghel Iustin Pârvu, starețul Mănăstirii „Sfinții Arhangheli” de la Petru Vodă, spune că a fost „un stâlp de rezistență și un exemplu de urmat” pentru toți cei care l-au cunoscut și i-au fost tovarăși de suferință prin temnițele și lagărele de muncă prin care a trecut.

Părintele Nicolae Grebenea s-a născut la 25 octombrie 1905, în Rășinari Sibiuului, fiind al optulea copil al unei familii de origine macedoneană. Strămoșii săi emigraseră din orașul Grebena din Macedonia, în veacul al XVII-lea, din cauza asuprii turcești, și se stabiliseră în această parte a țării, unde s-au ocupat, ca și în patria de origine, cu creșterea și negoțul de vite.

Rămas de mic orfan de mamă, a fost crescut de tatăl său, un om sever, care i-a dat o educație spartană. Școala primară a urmat-o în satul natal, iar în 1919, după Marea Unire, s-a înscris (împotriva dorinței tatălui său, care voia să-i continue meseria de negustor de vite) la Școala Normală din Sibiu, pe care a absolvit-o în 1925. Un an a funcționat ca învățător într-un sat din județul Roman, iar în 1926 s-a înscris la Academia Teologică „Andreiană” din Sibiu. În 1930, după terminarea studiilor teologice, a fost numit profesor de religie, mai întâi la gimnaziul din Lupeni, apoi la liceul din Petroșani. În 1936 a fost delegat de Mitropolia Sibiuului să organizeze o parohie

(continuare în p. 16)

D. Andronescu

Părintele Iustin Pârvu și viața întru Hristos

La 5 Km de satul Petru Vodă, între colinele de la Hașca, se află schitul «Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil», un lăcaș relativ nou, păstorit cu multă înțelepciune și blândețe de Părintele Iustin Pârvu.

*Motto: „Câtă luciditate, atâta sfințenie,
Câtă sfințenie, atâta putere,
Câtă putere, atâta credință,
Câtă credință, atâta omenie...”*

Chiar dacă schitul nu apare încă pe harta mănăstirilor și schiturilor din România, el este bine cunoscut nu numai în partea locului, ci în toată țara, nu doar prin frumusețile regiunii, dar mai ales datorită starețului ei. Marele duhovnic de la Petru Vodă, urmaș al Părintelui Cleopa, cu pletele ninse de trecerea timpului, cu ochii mici, calzi și blânzi, cu fața trasă, pare un sfânt coborât din icoane sau mai degrabă un bunic ce are mereu un cuvânt bun pentru nepoții săi, un sfat sau un îndemn. Într-o lume în care „timpul nu mai are răbdare”, la Petru Vodă acesta își oprește curgerea și are cu oamenii „nesfârșită răbdare”. La ușa părintelui e mereu plin de oameni, unii veniți de la sute de km distanță doar ca să-l vadă și să primească binecuvântarea lui, alții cu probleme grave, ce vin aici într-un suflet căutând rezolvare. Și drumul lor nu este în zadar. Părintele îi ascultă cu atenție pe toți cei care îi calcă pragul (câteva zeci de oameni zilnic) și are pentru fiecare un cuvânt de mângâiere sau un sfat, astfel încât toți pleacă de la el mai încrezători, mai mulțumiți, mai ușori.

Părintele Iustin Pârvu este originar de prin partea locului (s-a născut în satul Petru Vodă în anul 1918), iar mănăstirea a ridicat-o pe pământurile lui. Viața sa n-a fost tocmai ușoară. La 18 ani a intrat în mănăstire la Durău, și după câțva timp a fost trimis la seminar la Cernica. În 1948, imediat după terminarea seminarului, a venit într-o noapte arestarea și astfel au început anii grei de temniță, mai întâi la Suceava, apoi la Aiud, la Baia Sprie, la Gherla și în Delta Dunării. Aproape șaptesprezece ani nu a purtat alt nume decât acela de „bandit al poporului” și nu a avut altă vină decât aceea că a *păzit și a slujit* cuvântul Lui Dumnezeu. Nici viața aspră pe care a dus-o în temniță și nici chinurile pe care le-a îndurat nu l-au făcut să-și piardă credința, ba mai mult, l-au făcut să-i sporească. Părintele nu vorbește cu ură și cu tristețe de anii de închisoare, pentru că în el nici nu există ură și tristețe. Povestește despre acea perioadă în liniște și în șoaptă, „să n-o trezească și să-i audă mai bine amintirile”. Și acestea nu sunt puține. De pildă, părintele povestește cu umor despre nivelul intelectual al celor care aveau sarcina de a-i reeduca pe deținuți: „Ne-au așezat câte cinci, în rând, să nu ocupăm o suprafață prea mare. Apoi tăcere, liniște. Numărătoarea. Comandantul: *Sergent major! Ia și numără!* Începe așa: 5, 10, 15, 20..., 25... Apoi n-a mai mers. *Hei, locotenent! Ia numărătoarea!* Așa vine: 5..., mai bărbătos, ...10, 15, 25, 35,... La 40 a încheiat-o și așa! *Bandiților, pe doi! Hai, alinierea pe doi!* Ne-am aliniat pe doi. A urmat vreo oră numărătoarea, ca, până la urmă, tot unul dintre noi să fie salvarea: *Ieși, banditul, și fă numărătoarea!*” În temniță i-a cunoscut pe Radu Gyr, pe Vasile Voiculescu, pe Nichifor Crainic, pe părintele Nicolae Grebenea și pe alți intelectuali de care

l-a unit, afară de suferință, credința puternică în Dumnezeu. Cu emoție, părintele Iustin rememorează Sfintele Paști petrecut în mina de la Baia Sprie, mărturisind că niciodată nu a participat la o liturghie

mai dramatică și mai înălțătoare ca aceea. În inima pământului, un sobor de preoți a săvârșit din memorie întreg ritualul Liturghiei de Înviere la care au participat toți deținuții, iar după aceea s-au întors la munca lor și la ieșirea din mină, în lift, toți cântau „Hristos a Înviat!”

Părintele Iustin este și un iubitor de literatură. Nu scrie, pentru că nu are timp, dar citește. În chilia sa sunt teancuri de cărți de toate felurile. Dar cel mai mult iubește poezia. Poezia este cea care, după cum el însuși mărturisește, l-a salvat în anii de temniță. Și nu numai pe el, ci pe toți cei închiși. „Poeziile se spuneau ca rugăciunile” spune părintele, „poeziile ne încălzeau... poezia îmblânzea instinctele în fiecare viețuitor de acolo”. Prin poezie reușeau să se manifeste, să se exprime. Poezia nu-i îndemna la ură, ci la iertare. Poeziile celor alături de care a fost închis, ale lui Nichifor Crainic, ale lui Vasile Voiculescu, ale lui Radu Gyr au fost „rugăciuni trăite”. „Când ascultai sau învățai o poezie precum *Iisus în celulă* sau *Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane*, sau *Fața lui Iisus*, sau alte poezii care aveau un caracter atât de îmbărbătare, cât și de viață, de interiorizare, dar erau și elan de dăruire, de jertfă, nu te mai simțai că ești tu acolo...”

Deși a îndurat multe chinuri și răutăți în anii de temniță, acestea nu l-au făcut să-și piardă nădejdea în neamul său. După ce a fost eliberat din închisoare, Nicolae Steinhardt a scris *Jurnalul fericirii*, iar părintele Iustin a vorbit despre mândria de a fi român și de a-L iubi pe Dumnezeu. Este un veritabil patriot, mândru de poporul său pe care-l numește „popor ales pentru că Dumnezeu îl iubește” și l-a înzestrat cu multe bogății și frumuseți.

Trăim într-o perioadă în care foarte mulți tineri sunt atrași de miracolul Occidentului, tot mai mulți vor să plece în alte țări să-și facă un rost, dar mai întâi trec pe la părintele să primească binecuvântare. Și el îi sfătuiește pe toți să nu-și părăsească locurile natale. „I-aș certa pe români, spune părintele, că le-a dat Dumnezeu cele mai frumoase daruri și ei nu par să fie conștienți de asta.”

Pentru cei care îi calcă pragul părintele Iustin înseamnă speranță, credință, iubire, mântuire, mângâiere, eliberare. Pentru mine a însemnat toate acestea la un loc și în plus înseamnă sănătate și viitor. Rugăciunile lui mi-au redat sănătatea într-un moment dificil al vieții și sfaturile lui m-au ajutat să-mi aleg profesia. Pentru aceasta îi aduc prinos de mulțumire, iar celor care nu-l cunosc sau doresc să-l cunoască mai profund le recomand cartea **Părintele Iustin Pârvu și morală unei vieți câștigate** de Adrian Alui Gheorghe, iar dacă pașii vă vor purta vreodată prin zona Neamțului nu ezitați să vizitați Mănăstirea de la Petru Vodă și pe părintele Iustin.

Prof. Ancuța MAFTEI

ISTORIE

În ziua de 15 august 1929 a fost sfințită, de un sobor de preoți în frunte cu P. S. Arhiepiscopul Ilarion Băcăoanu, actuala biserică a stațiunii Slănic Moldova, avându-i ca ocrotitori pe Sf. Ilie și Cuv. Axente. Biserica a fost construită prin osteneala familiei Axente și Maria Pandrea, o familie dreptcredincioasă din Brăila, atrasă de frumusețea acestor locuri binecuvântate de Dumnezeu. Deși la vremea respectivă, ca și astăzi de altfel, existau în orașul nostru numeroși proprietari cu domiciliul permanent în Slănic Moldova, a fost nevoie să vină niște străini pentru ca locuitorii Slănicului să aibă din nou locaș de închinare, cel vechi fiind distrus în timpul războiului. Actualitatea discursurilor ținute de diferite oficialități în ziua sfințirii este evidentă. Dacă ele nu ar fi date, am putea spune că au fost rostite la resfințirea bisericii din iulie 1996. Chiar și ctitorul pare un contemporan, un român deziluzionat de mizeria morală din țară, care a considerat că e mai bine să-și adune comori în cer unde „molia nu le strică și unde furii nu le sapă și nu le fură”. Dar mă întreb: câți dintre creștinii noștri au fost sau sunt ca el? Un reporter care a vorbit despre eveniment, referindu-se la ctitor, spunea: „Mi-au plăcut la dânsul două lucruri în special : nu mai face politică și este un suflet de adevărat creștin. «Nu mai fac politică, spune dânsul, pentru că m-au scârbit toate partidele. Toate mint și toate înșală și aproape toate își căpătuiesc mai întâi partizanii și după aceea de abia se gândesc și la biata țară.» Adevăr ai grăit domnule Pandrea!”.

Prof. Ancuța MAFTEI

CUVÂNTAREA PEA SFINȚITULUI ARHIEPISCOPI ILARION BĂCĂOANU CU OCAZIA SFINȚIRII BISERICII DIN SLĂNIC MOLDOVA, LA 15 AUGUST 1929

Dupa citirea Sfintei Evanghelii de la Liturghie, a ținut predica P. S. Sa Arhiepiscopul Ilarion, vorbind despre **Biserica și însemnătatea ei în viața socială pentru mântuirea noastră.**

Prea Sfinția Sa a arătat că Sfânta Biserică are înalta misiune de a aduce Împărăția lui Dumnezeu pe pământ. În rugăciunea domnească noi cerem de la Dumnezeu să vie *împărăția Sa*. Numai în Sf. Biserică, conlucrând în ea și cu ea, putem să ne facem buni, putem deveni fii și moștenitori ai Împărăției lui Dumnezeu. Toate cererile frumoase și ziditoare ale creștinului în viața pământească, le împlinește Dumnezeu prin Sf. Biserică. Mai mult, ca instituție dumnezeiască, ne înalță la o viață fericită dincolo de mormânt, dobândindu-ne astfel mântuirea.

«Nu se găsește pe pământ o altă instituție mai mareată și mai folositoare pentru creștini ca Biserică. Ea este monument frumos pentru împodobirea localității unde se află. Când ne apropiem de vreun oraș sau sat, măreția bisericilor ni se înfățișează și după aceasta apreciem poporul unde se află biserică.

Biserica este școala înaltă pentru toate treptele și pentru toți oamenii de toate vârstele și de toate stările; este sala de alese cântări duhovnicești, de concerte pioase, strălucite, care mișcă inimile și înalță sufletele. Biserica este catedra de cuvântări neprihănite, local ales unde se laudă virtuțile și se înfierează și se combat viciile; locaș sfânt unde se distruge pacatul.

Nu mai există o altă instituție pe pământ, pentru folosul creștinilor, asemănătoare cu Sfânta Biserică. De aceea, clădindu-se și sfințindu-se o biserică, se

constituie și se întărește cel mai puternic luptător împotriva răutăților și a nelegiuirilor, se ridică cel mai mare vrăjmaș contra păcatului!

Pe lângă toate acestea, Sfânta Biserică este și mângâierea și întărirea sufletelor zdruncinate și amărâte, doctorie vindecătoare pentru rănilor sufletești și trupești.

Mare este însemnătatea Sfintei Biserici și binefăcătoare sunt roadele ei. Nu este mântuire în afară

de Biserică și împărăția lui Dumnezeu se dobândește numai prin ea. Pioșii creștini, ctitori ai acestei Sfinte Biserici, Axente și soția sa Maria Pandrea, s-au pătruns de însemnătatea și rolul sfânt al Bisericii atât aici pe pământ cât și în viața viitoare, dedicându-și economiile pentru reclădirea acestui sfânt locaș. Pentru aceasta, noi, Arhiepiscopul Ilarion Băcăoanu, în numele P. S. S. Episcop al Romanului și în numele dumnea-voastră al tuturor, aducem

mulțumiri fericitorilor ctitori Axente și Maria Pandrea, precum și binecuvântări arhieresti. Dumnezeu să le dăruiască sănătate și mântuire și să se bucure și aici pe pământ și în cer de roadele osteneții lor.»

Mai departe, P. S. Sa Arhiepiscopul Ilarion a amintit că, odată cu sfințirea bisericii, s-a prăznuit și Adormirea Maicii Domnului, *Cea mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii*, remarcând faptul că Maica Domnului s-a făcut scara cerească pe care Dumnezeu S-a pogorât la noi și pe care noi ne urcăm la El.

DISCURSUL ROSTIT LA SFINȚIREA BISERICII DIN SLĂNIC, DE AVOCATUL N. GH. DORIN

proprietar din Slănic și Președintele Comisiei Interimare a orașului Bârlad

Frați creștini,

Ne găsim aici, în creierul munților, într-o zi de mare sărbătoare, când Bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să plecăm genunchii în fața Sfântului Altar refăcut din ruina în care îl afundase vechimea și războiul. Aici a urlat vijelia morții mai mult ca oriunde și peste vechea bisericuță a trecut furia distrugătoare a barbarilor dușmani. Aici vine lumea din toate colțurile țării, mulți de la mari depărtări, chiar și de peste hotarele țării, ca să-și caute alinarea suferinței în aerul îmbălsămat al teilor și al brazilor și în apele miraculoase ale Slănicului. Odată cu îngrijirea și sănătatea trupului ei caută însetați și înălțarea și mulțumirea sufletului, căci aici, mai mult ca oriunde, fiecare își dă seama de măreția Celui Atotputernic. Cu mâinile Lui nevăzute a împodobit acest colț de pământ, făcând o grădină măiastră în mijlocul pustiului naturii, și cu iubirea Lui de oameni nemărginită a pus în ape taina vindecării trupurilor noastre.

Străbunii ctitori au înălțat acest Altar pentru slava Domnului și din ușa acestui Templu ochii lor au lăcrimat de atâtea ori plini de recunoștință și oglindiți în apa cristalină și binecuvântată a Slănicului, curată ca și sufletele lor. Noi nu eram vrednici de ei dacă am fi lăsat ruinat acest sfânt locaș și apăsa pe noi o grea rușine și durere, care s-a ridicat de pe sufletele noastre în acest moment. Ne-a învrednicit bunul Dumnezeu ca, după patru ani de frământări, să iasă dintre noi acești aleși de Domnul, domnul Pandrea împreună cu tovarășa sa scumpă, care, înălțându-și sufletul neprihănit, s-au dezbrăcat de grija pământescă și plutind înaripați în sferile senine

ale credinței strămoșești au dat cu drag din munca lor cinstită și au refăcut această biserică frumoasă și măreață ca o podoabă nepieritoare a Slănicului. Au dat averea trecătoare și au zidit aici nemurirea lor din neam în neam. Vor trece anii și noi toți, ca floarea câmpului, dar aici va rămâne pururea ca o floare a Slănicului și a credinței strămoșești sfânta biserică a lui Pandrea și din generație în generație, cu turlele ei albe și ascuțite străbătând văzduhul, va striga veșnic nemurirea lui Pandrea. Fericita clipă când îngerul Domnului, pogorând peste acești drept-credincioși, le-a deschis inima de creștini și le-a înălțat sufletul spre o faptă generoasă, învăluindu-i cu admirația noastră a tuturor.

Câți poate, în lume, nu sunt încărcăți cu averi de zeci de ori mai mari ca Pandrea și adunate mai ușor, dar toți aceștia nu pot astăzi și nu se știe dacă vor putea trăi vreodată clipele de fericire pe care le trăiește astăzi familia Pandrea. Aceia tremură la fiecare ceas de groaza zilei de mâine, să nu le scadă averea și nu se pot bucura de ea, nu au liniștea și mulțumirea sufletului împăcat, pe care o are azi d-l Pandrea, privind încrezător cu cea mai sublimă mângâiere sufletească, averea lui zidită în lespelele nepieritoare, la temelia Sfântului Altar.

Să ne silim, fraților, și noi, să ne rugăm Bunului Dumnezeu, să ne învrednicească a trăi zilele pe care le trăiește familia Pandrea, care a dovedit că virtuțile creștinești străbune trăiesc încă printre noi în toată splendoarea, pentru gloria neamului și slava lui Dumnezeu.

DESPRE UN PRIETEN AL «DUMINICII»

Vara umblu și eu mai mult ca de obicei și pot vedea mai multe. Așa și vara asta, trecând prin multe locuri, am văzut și am auzit multe, și bune și rele. Între cele bune se cuvine să pomenesc următoarele:

V-aduceți aminte că acum doi ani scriam aici despre domnul P. Droc din Voineasa - Vâlci, ctitorul cel priceput și harnic al „Duminicii”, creștinul adevărat și omul cu peste șaiszeci de abonați ai „Duminicii” în satul lui. Îmi îngădui să pomenesc de data aceasta numele altui abonat și sprijinitor al „Duminicii”, pe domnul Axente Pandrea din Slănicul Moldovei. Mi-au plăcut la dânsul

Foto: 1929

două lucruri în special: nu mai face politică și este un suflet de adevărat creștin. «Nu mai fac politică, spune dânsul, pentru că m-au scârbit toate partidele. Toate mint și toate înșală și aproape toate își căpătuiesc mai întâi partizanii și după aceea de abia se gândesc și la biata țară.» Adevăr ai grăit, domnule Pandrea!

După aceea, ctitorul și prietenul din Slănic Moldova a făcut, cu banii lui, o biserică de toată frumusețea pentru creștinii din orașelul lui. Cei care veți trece prin Slănic să întrebați și de biserica pe care a înălțat-o Axente Pandrea și să vă duceți s-o vedeți.

Câți sunt aceia care au făcut fapte asemenea celei a domnului Pandrea? Mulți sunt cei care au bani destui, dar dacă au, îi au și îi țin pentru ei, neîndurându-se să dea nimic altora. Și apoi cu cât adună cineva mai mulți bani, cu atât ar mai aduna, dar de dat la alții mai săraci, nici gând. Laudă domnului Pandrea și vrednică însemnare a numelui dumisale în „Duminica poporului”.

Din ziarul „Duminica poporului” din octombrie 1929

Cuvântări la sfințirea bisericii din anul 1929

CUVÂNTAREA DOMNULUI GHEORGHE SION, mare proprietar în Slănic, fost magistrat, cetățean de onoare al orașului Cluj

Urcând aceste trepte, sufletul meu e cuprins de deosebite sentimente. Sub impresia acestora îmi amintesc de trecutul glorios al Bisericii noastre, când Moldova și Muntenia sprijineau puternic ființa ortodoxismului în Orient. Apogeul a fost în timpul lui Vasile Lupu, când propaganda protestantismului cuprindea întreaga Transilvanie. Mitropolitul Varlaam convoca vestitul Sinod de la Iași, unde s-au adunat episcopii Orientului și acolo au discutat mijloacele de apărare a ortodoxismului. Fastul acestui Congres Sinodal a avut un răsunet așa de mare, încât a rămas o dată istorică în viața ortodoxismului.

Sentimentul religios a fost foarte dezvoltat atât la voievozii noștri cât și la vechii boieri. N-avem decât să privim în județul nostru și vom vedea Borzeștii lui Ștefan cel Mare, biserica lui Vasile Lupu de la Râpi, Mănăstirea Răducanu din Târgu-Ocna a lui Cehan Racoviță Voievod. Nepieritoare dovezi de dragoste de Biserică.

Această bucurie a durat însă până în 1710, când Petru cel Mare și aliatul său Cantemir, au fost bătuți de turci, care au început să trimită domni fanarioți. De aici începe decăderea. Grecii au pus astfel mâna, nu numai pe averile românești, ci și pe Biserică. În acest timp boierii moldoveni, pătrunși fie de dragoste religioasă, fie dintr-un sentiment de întărire națională, au construit Spitalul *Sfântul Spiridon*, menit să aducă alinare celor aflați în nevoi. Sprijinit continuu de dărnicia caracteristică acelor timpuri a boierilor moldoveni, *Sfântul Spiridon* s-a extins aproape asupra întregii Moldove. Această stare înfloritoare a fost lovită de expropriere, încât astăzi, *Sfântul Spiridon* abia mai există. Din această pricină și Slănicul nostru nu a mai putut să se refacă, fie din lipsă de fonduri, fie din incapacitate. Dar și slăbirea sentimentului religios este o cauză importantă a decăderii. Astfel, s-au ivit sectele de adventiști, milenariști, sâmbotiști, baptiști, secte ce sunt alimentate de dușmanii neamului și ai religiei noastre.

Dacă pe alte tărâmurile culturale găsim binefăcători ca Anastasie Simu, care a dăruit Bucureștiului un muzeu întreg, care a dat Clujului

o avere neprețuită în artă, este straniu că pentru Biserică nu s-a găsit nimeni să vină în ajutor. Nici parveniții, nici îmbogățiii de război, nici vechii milionari, nici un om politic îmbogățit pe spinarea țării.

Este bine ca omul să-și aducă aminte de virtuțile bătrâne, pierdute dintre noi. Și cum marele patriot Vasile Ureche a pus o piatră comemorativă în biserica Sfântul Ioan a lui Ștefan cel Mare din Piatra Neamț pentru cei căzuți în 1877, în Războiul pentru Independență, tot așa și noi, pentru slăvirea întregirii neamului, să punem în biserica dăruită de Domnul Pandrea, o marmoră comemorativă pentru cei care au căzut aici.

Și acum, iubite domnule Pandrea, mă adresez domniei tale și îți spun: trăim într-un haos de idei și sentimente desperate, fie religioase, fie speranțe de îmbogățire, de vanitate. (Atenție! Cuvântare ținută în anul 1929! n. red.) Trăim într-un haos de inconștiență, trăim într-un haos de parveniți incuți, trăim într-o indiferență către Biserica Ortodoxă. Nici oamenii politici n-au pus interes în apărarea religiei strămoșești. În această învălmășeală Providența a trimis pe soții Pandrea care, pătrunși de sentimentul religios, dezbrăcați de egoismul de care suntem cuprinși, au zidit această sfântă biserică. Chinul moral, amărăciunea sufletească, șicanele ce ați suferit cu prilejul construirii le-am ascultat cu durere și indignare. Știu că inima și sufletul vostru a fost atins cu atât mai mult cu cât ele veneau de la cei care, din punct de vedere moral, ca români și creștini și prin poziția lor oficială, aveau îndatorirea să vă sprijine. Familia Pandrea, condusă de preceptele religiei creștine «să ai credință cât un bob de muștar și spune muntelui să se miște și el se va mișca», apoi: «credința ta te va mântui», a izbutit și Dumnezeu i-a învrednicit să trăiască și să-și vadă opera desăvârșită. Faptele frumoase ale soților Pandrea vor ramâne în inima tuturor ca o neștearsă amintire

Ați dat o pildă strălucită generațiilor viitoare și, în același timp, prin ridicarea acestui sfânt locaș, ați palmuit multe fețe fără rușine.

CUVÂNTAREA PREOTULUI CLEMENT FILIMON, Parohul bisericii noi din Slănic

Prea Sfințite Stăpâne, Drept credincioși,

Privind câmpia României, privirile ne sunt îmbătate de flori frumoase printre care sunt și «florile Ortodoxiei» a căror strălucire se vede în biserici, «așezăminte de regenerare morală», înălțate de oameni cu suflet, spre Slava lui Dumnezeu și mântuirea oamenilor.

România ortodoxă nu a fost niciodată lipsită de suflete alese, de ctitori. Aceasta ne-o spun faptele lor, ne-o spun chiar

ctitorii de azi care și-au dezlegat baierile pungii pentru a clădi în Slănicul Moldovei o bisericuță, cea pe care o vedem aici, printre cetinile de brazii.

Prin clădirea bisericii «Sf. Ilie și Cuv. Axente» ctitorii de astăzi ne aduc aminte de voievozii milostivi care au dat ortodoxismului altare sfinte.

Fapta caritabilă a soților Axente și Maria Pandrea se vede azi mai strălucită, în veacul al XX-lea, în care indiferența și materialismul își arată

capul. Ctitorii Axente și Maria Pandrea și-au adunat, prin clădirea acestei biserici, comoară în cer, unde nici moliile, nici rugina nu le strică și de unde furii nu le sapă, nici le fură.

Floarea ortodoxiei, Axente Pandrea, la sfârșitul vieții va putea zice împreună cu soția sa Maria, ca și bătrânul Simion, «Acum slobozește pe robul Tău, Stăpâne, după cuvântul Tău în pace, că văzură ochii mei mântuirea ta...»

[...]

CUVÂNTARE ținută de Theodor Jellea, Epitrop general al Casei Sfântului Spiridon, la 15 august 1929, cu ocazia sfințirii bisericii «Sfântul Ilie și Cuviosul Axente» din Slănic Moldova

Înalte fețe bisericești și iubiți creștini,

Dumnezeu este pretutindeni. El tronează deasupra văzduhurilor, pe ape ca și pe pământ. Omul, creatura cea mai perfectă a Celui de sus, când e pătruns de credință în Dumnezeu, îndreptându-și ruga către Dânsul, găsește reculegere și își curăță sufletul.

Câți călători rătăciți în lume n-au îngenunchiat cu privirea îndreptată către cer implorând mila și harul Celui de sus? Altfel este însă când omul trăiește într-o organizație care dă vieții regularitate în toate. Acolo unde viața se scurge, în mod stabil, cu o cât de simplă organizare, se impune ca locul de închinare, biserica, să-și aibă ființa ei condusă și îngrijită de cei care au chemare într-aceasta, iar când biserica lipsește, credincioșii sunt datori să facă astfel încât ea să existe.

Măcelul dezlănțuit în omenire între anii 1914- 1919 nu a cruțat nimic: nici ființe, nici opere de artă, nici chiar

Casa Domnului, dacă din întâmplare a fost în drumul celor care au intrat în vârtejul morții. Așa a fost și cu biserica noastră din parcul stațiunii Slănic Moldova. Ea a căzut pradă tunului și barbariei celor care în luptă nu cruțau nimic, nici chiar pe cele sfinte.

De atunci, băștinașii acestui colț de pământ, cât și numeroșii vizitatori ai băilor care găseau în apele și aerul binefăcător de aici alinarea durerilor trupești, erau însă lipsiți de aceea a sufletului.

Găsindu-ne în aceste împrejurări, s-a produs o minune. Zic o minune, pentru că mentalitatea omenească de după război este de așa fel, că numai o minune se poate chema sentimentul de noblețe și de credință adâncă în Hristos a soților Pandrea, ctitorii care au reclădit această frumoasă biserică. Ce mare deosebire este între profunda și înălțătoarea credință în tot ceea ce este sfânt a soților Maria și Axente Pandrea, care pe locul în care a fost

biserica au reclădit, cu banii lor, tot biserica, și cei care nu au cruțat nici rămășițele pământești și sfinte ale eroilor căzuți în luptă, clădind vile pe pământul frământat cu sânge vărsat pentru cea mai mare cauză a neamului românesc. Diferența acesta, evidențiază în mod desăvârșit oamenii și sufletul lor.

Dator sunt să aduc, în numele Epitropiei Casei Sfântul Spiridon, cele mai înalte omagii de recunoștință doamnei și domnului Pandrea, care au zidit biserica din temelie, au pardosit-o și au zugrăvit-o cu propria lor cheltuială, rămânând Epitropiei numai sarcina de a-i face strănile, catapeteasma și a o înzestra cu cele cuvenite spre a fi desăvârșită și gata de a primi binecuvântare dumnezeiască.

Credincioși întru Hristos, porțile altarului sunt deschise, veniți de vă rugați pentru păcatele voastre și ale altora, veniți de aduceți laude Celui de sus și vă rugați pentru pace între cei de jos.

«CURENTUL» NR. 578, DIN 28 AUGUST 1929 despre sfințirea bisericii din Slănic Moldova

Suferințele războiului s-au accentuat și asupra văii Slănicului și tendința distructivă a inamicului s-a dovedit feroce până și în domeniul artei religioase. Biserica din parcul băilor din Slănic Moldova, a fost distrusă aproape complet, iar odoarele sfinte au fost prădate.

Epitropia Sfântul Spiridon din Iași, sub a cărei ocrotire se află așezământul bisericesc, din cauza multor goluri ce a avut de acoperit și din cauza crizei financiare acute, nu a fost în stare să înlăture urmele războiului renovând biserica Slănicului. Cu mari sacrificii, acum câțiva ani, primul efor al Spiridoniei, d-l Grigore Teodoru din Iași, a început să facă câteva îmbunătățiri bisericii, cu fondurile neînsemnate ale epitropiei și din contribuția benevolă a creștinilor. Îmbunătățirile aduse atunci n-au rezolvat decât în mică parte nevoia de reconstruire. A trebuit să intervină sprijinul smerit al unui creștin vrednic, brăileanul Axente Pandrea împreună cu soția sa Maria. Acest bun creștin, văzând

că prin contribuții particulare nu se poate face aproape nimic, a consimțit să jerească nu mai puțin decât câteva milioane pentru refacerea radicală a bisericii despre care scriem, luând personal grija lucrărilor până la sfârșit.

În primul rând, zidăria a fost înălțată cu mai mulți metri, catapeteasma este de o structură aleasă, iar pereții din interior sunt împodobiți cu picturi bogate.

În aceste vremuri de accentuată criză morală și materială, când predomină egoismul covârșitor manifestat prin nesocotirea credinței străbune, opera inimosului creștin și bun român Axente Pandrea dovedește că spiritul de caritate al dreptcredincioșilor, moștenit cu sfințenie de la bunii înaintași, constituie un adevărat izvor de bogăție sufletească. Fapta măreață a soților Pandrea este demnă de imitat și merită întreaga recunoștință a Bisericii noastre naționale și a dreptcredincioșilor săi.

CHIPURI DE MARI DUHOVNICI...

„Cu cât timpul trece mai mult după moartea unui duhovnic bun, cu atât se poate constata mai bine ce mare dar este pentru Biserică un bun păstor de suflete, un om purtător al Duhului lui Hristos prin cuvântul, simțirea și făptuirea sa printre oameni.” (I. P. S. Daniel, Mitropolitul Modovei și Bucovinei)

PĂRINTELE CLEOPA ILIE (1912-1998)

Cu adevărat timpul se scurge, dar cine poate uita pe marele duhovnic al românilor, patriarhul duhovniciei și stâlpul ortodoxiei românești, care a fost și este părintele Cleopa Ilie!

Ca înaintea unei mari taine a lui Dumnezeu, în fața căreia gura nu poate rosti cuvânt și gândul n-o poate cuprinde pe de-a-ntregul, așa devin cuvintele și gândurile noastre în fața a ceea ce a reprezentat părintele Cleopa pentru neamul românesc. Rămâne memorabilă însemnarea părintelui Ioanichie Bălan despre părintele Cleopa făcută pe un manuscris, în urmă cu 30-40 de ani: „Nu se poate spune în cuvinte viața lui smerită, ascultarea lui, tăcerea, rugăciunea și nevoița lui de zi și noapte. Studii deosebite nu avea, doar câteva clase primare, dar adevăratele studii le-a făcut în cei zece ani de ascultare la oile schitului pe munte. Acolo, în seninul nopților și în sânul curat al naturii, a învățat el tainele Sfintei Scripturi, a deprins cuvintele Sfinților Părinți și a practicat o viață curată. De la oi a învățat blândețea, din cărți adâncul învățării, de la izvoare bucuria lacrimilor, din murmurul codrilor dulceața sfintei rugăciuni.”

În toate perioadele crâncene ale istoriei creștinismului, Hristos, Domnul Istoriei, a trimis fraților Săi aflați în suferință ajutor și compensație deosebite. Să ne gândim la primele veacuri creștine când mărturisitorii lui Hristos erau vânați și în măruntaiele pământului! Atunci a trimis Dumnezeu cununi, semne și minuni care i-au întărit pe creștini. Când Biserica era zdruncinată din temelii de ereziile timpului, a dat Dumnezeu mari dascăli și ierarhi, apologeți care au apărat adevărul de credință. Când Imperiul Bizantin (Constantinopolul – patria Ortodoxiei) a căzut sub otomani – 1453 – a trimis Dumnezeu un Sfânt – Grigorie Palama – care a făcut tainică trăirea Ortodoxiei

prin rugăciunea inimii și vederea luminii dumnezeiești și veșnice. Pentru poporul nostru perioada comunistă a însemnat și luptă împotriva libertății și credinței oamenilor, dar a rânduit Dumnezeu și

mari apărători ai credinței, între care părintele Cleopa strălucește ca un luceafăr.

Părintele Cleopa a fost ca un balsam pe sufletul poporului român rănit de ateismul impus de puterea comunistă. Dacă Biserica Ortodoxă Română este astăzi o Biserică națională și integră a poporului nostru se datorează în mare măsură lucrării tainice, spirituale făcută de părintele Cleopa și de ceilalți stâlpi ai Ortodoxiei. Iată ce afirma I. P. S. Bartolomeu despre lucrarea părintelui Cleopa în timpul dictaturii: „Dacă dictatorul ținea în palmă un mic aparat de represiune, părintele Cleopa ținea în palmă poporul român întreg prin toată credința și evlavia lui.” Ca duhovnic, părintele Cleopa s-a făcut MAMĂ spirituală credincioșilor, spălând cu grijă și iubire

hăinuța sufletului, de multe ori murdărită a „copiilor neamului românesc”, uneori readucând la viață, înviind suflete omorâte de „irozii” sistemului comunist.

A vorbi despre viața părintelui Cleopa – în curgerea ei de la nașterea la trecerea în veșnicie – este similar cu a scrie sinaxare sau vieți de sfinți, pentru că viața părintelui are reperele unei vieți de sfânt. S-a născut la 10 aprilie 1912 în comuna Sulița, județul Botoșani, într-o familie credincioasă, binecuvântată de Dumnezeu cu 10 copii. Părinții săi Alexandru și Ana Ilie erau lucrători ai pământului și trăitori autentici ai învățării creștine. Toți frații părintelui au răposat de tineri (cinci dintre ei la mănăstire). Bolnăvicios de mic, copilul Constantin (numele de botez) este încredințat de mama sa Maicii Domnului, care l-a ocrotit toată viața, mai ales în momentele grele ale pustniciei în munți.

Prietenia legată cu părintele Paisie Olaru – pustnic în preajma Schitului Cozancea – va insufla copiilor familiei Ilie dor de pustie și de cer. Povestea părintele Cleopa că frații săi mai mari – Gheorghe și Vasile – se pregăteau încă de acasă pentru viața monahală: noaptea făceau utrenia, citeau Psaltirea și țineau post aspru. Încă niște copii, în 1929, Constantin și Vasile, purtați de dorință sfântă spre a intra în cinul monahal, bat în poarta Schitului Sihăstria. Dar ca orice intrare într-un ținut mai mult ceresc decât pământesc, încercarea la care au fost supuși a fost pe măsură: trei zile și trei nopți la poartă, în post și ascultare (să bată cu bățul un buștean, rugându-se cu „Doamne Iisuse...”).

Urmează în viața părintelui 10 ani trăiți în liniștea și singurătatea muntelui – la păscut oile mănăstirii – ani care au

(continuare în p. 14)

Preot Valentin ILIE

PĂRINTELE CLEOPA ILIE (1912-1998)

(urmare din p. 13)

fost, după spusa părintelui, „școală de călugărie și de teologie”, o adevărată academie duhovnicească unde profesori a avut pe înșăși Sfinții și marii învățători ai Ortodoxiei. În 1941, egumenul Ioanichie Moroi fiind bătrân și bolnav, obștea se sfătuiește să aducă conducător al schitului pe monahul Cleopa de la stână, ca odinioară pe proorocul David sau pe Sfântul Spiridon. Numai sfatul bunului său duhovnic, părintele Paisie, l-a convins pe tânărul monah să accepte: „Dragul tatei, să fii ca și cum n-ai da și ca și cum n-ai lua. Nu te supăra când te-or pune stareț și nu te supăra când te-or scoate. Fă ascultare de bătrânul stareț și lasă-te întru toate în voia lui Dumnezeu”. Văzând un semn divin în gestul unei femei care îi dă părintelui un epitrahil, un liturghier și un toiag preoțesc rămase de la un preot militar, în 1945 primește să fie hirotonit preot și duhovnic. Doctor iscusit al sufletelor credincioșilor, este căutat de pretutindeni, fapt ce-i atrage mari neplăceri din partea comuniștilor. Părintele Cleopa este nevoit să se retragă în adâncul Munților Carpați de trei ori, însumând aproape zece ani de singurătate și de viață pustnicească. Prin toată nevoința sa, părintele s-a făcut Împărat peste patimi. De aceea a și fost mare duhovnic, ne spune I. P. S. Bartolomeu: „...nu pentru că a știut să asculte sau pentru că a știut să vorbească, ci pentru că a știut să îndrume și să stăpânească duhovnicește. Părintele Cleopa ne-a dăruit nouă tuturor de-a lungul timpului nu numai iertare de păcate sau muștrare, ci ne-a dăruit SPERANȚĂ. El a fost un viteaz al duhovniciei românești.”

Părintele Cleopa a fost înțeleptul cu minte de bătrân și suflet de copil. Deși trupul se împovărase de ani, sufletul îi rămăsese la fel de curat ca în anii copilăriei. În ultima parte a vieții, prin lumina faptelor și a cuvintelor sale, a făcut din Mănăstirea Sihăstria un adevărat Athos al poporului nostru, mesajul lui strălucind până dincolo de hotarele țării și ale Ortodoxiei.

Împlinindu-și datoria ca „fiu al neamului și Bisericii strămoșești”, părintele Cleopa dorea să se adape mai adevărat din lumina cea neînserată a Sfintei Treimi. De aceea și salutul său

nu mai era unul pământesc, ci unul ceresc: „Să ne întâlnim cu toții în Rai...”

În dimineața zilei de 2 decembrie 1998 părintele Cleopa își începe călătoria în veșnicie. Cu câteva ceasuri înainte de plecarea din viața aceasta, deși era seară, preacuviosul părinte a citit rugăciunile dimineții și acatistul Mântuitorului, parcă știind că dimineața următoare o va petrece în Împărăția lui Dumnezeu. Prohodit în ajun de Sfântul Nicolae de un sobor mare de ierarhi și preoți, I. P. S. Bartolomeu rostea fiilor duhovnicești ai părintelui, veniți pe un ger năprasnic din toate colțurile țării, cuvânt de mângâiere: „În seara aceasta, Moș Nicolae le aduce daruri copiilor cuminți. În seara aceasta, Moș Nicolae îi va face un dar copilului Cleopa. Îl va aștepta la poarta Împărăției cerurilor, i-o va deschide alături de Sfântul Petru și-l va înfățișa lui Dumnezeu: „Doamne, iată pe copilul Cleopa, pe acesta Tu, prin Prea Sfânta Ta Maică, l-ai ales de la vârsta de un an să Te slujească și să Te mărturisească. Primește-l pentru că Tu l-ai ales, Tu l-ai chemat la Tine și, de acum, în curțile Tale fă-i sălaş”. Mormântul părintelui din cimitirul Mănăstirii Sihăstria a devenit pentru noi încă o oază din care ne adăpăm sufletele cu „apa cea vie”, suflete însetate de trăirea în arșița unei lumi înfierbântată de păcat.

Dintre cei care citiți aceste rânduri, poate unii v-ați spovedit la părintele, alții ați ascultat cuvintele pline de har, alții ați trimis pomelnice cu nevoile fiecăruia pentru care părintele să mijlocească la Dumnezeu. Acum părintele Cleopa nu se mai află în pragul chiliei sale sau în scaunul spovedaniei de la Sihăstria, dar se află pe un scaun mai înalt, mai aproape de Hristos, în Împărăția lui Dumnezeu, de unde părintele ne privește cu aceeași dragoste și blândețe, ne ascultă necazurile noastre și ne mângâie cu rugăciunea de mijlocire pentru noi, „căci mult poate rugăciunea dreptului în lucrarea ei...”.

Mulțumind Domnului, să zicem și noi cu psalmistul: „Mare ești Doamne și minunate sunt lucrările Tale...” pe care le-ai lucrat cu neamul nostru și prin părintele Cleopa, care se odihnește în cer și în sufletele noastre, înveșmântate în scump și drag ecou: „Mânca-v-ar Raiul... Mânca-v-ar Raiul... Mânca-v-ar Raiul...”

Rețetă duhovnicească

Mergi de ia **rădăcina sărăciei duhovnicești**, și florile **smereniei**, și **frunzele răbdării** și ramurile **rugăciunii**; și le amestecă pe toate și le pisează în piua **ascultării**; și le pune în ciurul **gândurilor bune** și apoi le așază în oala **științei** și le moaie cu apă din **picăturile lacrimilor** (pocăința); și atunci aprinde dedesubtul lor **văpaia dumnezeieștii dragoste** și, după ce va fierbe puțin, deșartă-le în tipsia **socotinței** (înțelepciunii) și le amestecă cu **mulțumire**; le bea în grabă cu lingura **umilinței** și te spală cu basmaua **spovedaniei** și așa te vei tămădui și vei spăla păcatele tale.

(Arhiva Bisericii „Sf. Nicolae” din Scheii Brașovului. Manuscris 44)

Orice om străjuiește o vamă pentru care luptă – vama duhului în care trăiește.

Orice haină este o uniformă. De multe ori cel care poartă o zdreanță luptă mai mult pentru a și-o menține decât cel cu stele pe umăr.

Adevăratul soldat se simte pe linia frontului la marginea lumii, nu în fruntea ei.

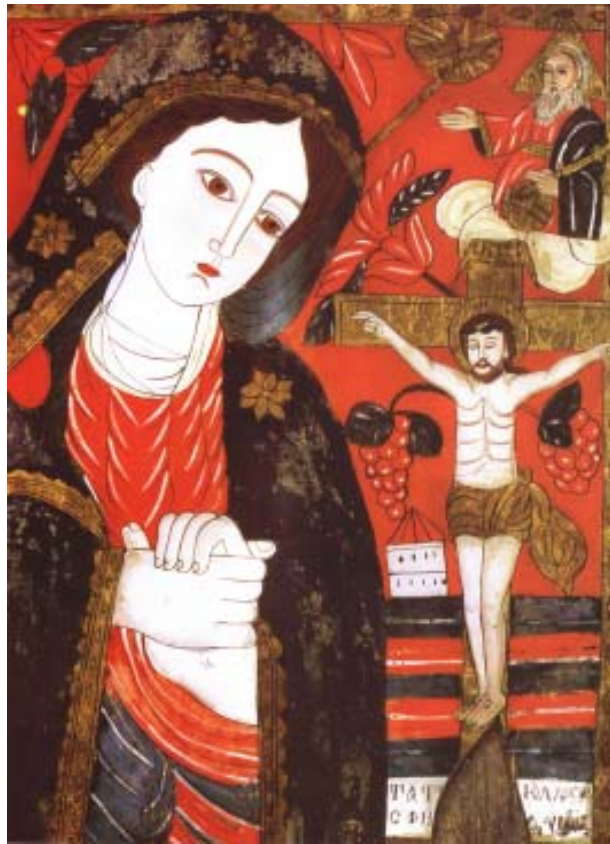
Preot Cătălin ILIE

Maica Domnului în Biserica Ortodoxă

În cultul ortodox se acordă o cinstire deosebită Maicii Domnului, cinstire mai mare decât cea a sfinților, numită preacinstire. Învățătura despre Maica Domnului este una dintre cele mai frumoase dogme ale Bisericii. A vorbi despre Fecioara Maria înseamnă a vorbi despre una dintre cele mai pure, mai gingașe și mai deosebite persoane. Cinstind pe Maica Domnului Îl cinstim pe Hristos Însuși, Cel care S-a născut din ea. Proorocită în Vechiul Testament, lăudată și preacinstită de Sfinții Părinți, Fecioara Maria este cea prin care s-a pogorât oamenilor mântuirea. Dacă prin încălcarea poruncii de către Eva a venit lumii osândă, prin acceptarea „Evei celei noi“ a venit răscumpărarea. „Fie mie după cuvântul tău“ i-a spus Fecioara Arhanghelului Gavriil la Buna Vestire, acceptând astfel cea mai înaltă cinste pe care o putea Dumnezeu acorda unei ființe create: aceea de a deveni mama Fiului Său. Cea care a fost hrănită în Sfânta Sfintelor din mâna îngerului, care a avut o viață plină de smerenie, ascultare și rugăciune urcând mereu pe treptele spre desăvârșire, s-a făcut vrednică a primi pe Cel Neîncăput, pe Hristos Dumnezeu și Om. Nu puțini sunt cei care au contestat calitatea de Născătoare de Dumnezeu a Fecioarei Maria. Mîntea omenească nu poate înțelege marea taină ce se ascunde în Născătoarea de Dumnezeu: cum fecioară fiind, a născut fără de bărbat și cum născând a rămas fecioară. Dar nu trebuie să uităm că „ceea ce nu este cu puțință la oameni, este cu puțință la Dumnezeu“.

Sfinții Părinți au apărut cu îndârjire theotokia Maicii Domnului. Dogma Sfintei Fecioare, fixată la Sinoadele Ecumenice, trăiește viu și deplin în cultul ortodox. Intrând într-o biserică ortodoxă, pretutindeni simțim prezența ocrotitoare a Maicii Domnului. Uitându-ne la

iconostas o vedem pe Ușile Împărătești alături de Arhanghelul Gavriil primind vestea cea bună, ca apoi s-o vedem alături de Fiul său, călăuzitoare. Ridicându-ne ochii, o vedem în mijlocul proorocilor care au vestit venirea ei în lume. Mai sus o vedem la picioarele crucii, plângând pentru Fiul său și mijlocind pentru noi, pentru ca deasupra altarului s-o vedem tronând în slavă și întinzându-și protector acoperământul peste noi.

Venerarea Maicii Domnului nu este o simplă tradiție umană, rezultatul unei obișnuințe, introdusă în cult din pietate voluntară, ci este vrerea lui Dumnezeu. Aceasta reiese din caracterul profetic al cuvintelor rostite de Fecioara Maria: „iată, de acum mă vor fericii toate neamurile“, iar din Sfânta Scriptură aflăm că „nici o proorocie nu a fost adusă din voia omului, ci oamenii au vorbit de la Dumnezeu, mânați de Duhul Sfânt“ (II Petru 1, 21).

Deosebita cinstire ce se acordă Născătoarei de Dumnezeu în Biserica Ortodoxă se vede și din numărul mare de sărbători consacrate ei. De regulă

sfinții sunt pomeniți o singură dată pe an, în ziua morții lor. Fecioara Maria însă, se bucură de numeroase sărbători prin care se comemorează nu numai Adormirea sa, ci și Nașterea, Intrarea în biserică, Buna Vestire sau alte minuni făcute prin mijlocirea ei. Toate acestea sunt socotite, alături de cele dedicate Mântuitorului Hristos, printre sărbătorile mari ale Ortodoxiei, numite praznice împărătești. Maica Domnului este prezentă în toate cărțile de cult, numele ei fiind pomenit la fiecare serviciu divin. Nu există rugăciune, ectenie, în care numele Fecioarei Maria să nu fie pomenit. Melozii din toate timpurile s-au întrecut a o lauda pe „Cea mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii“. În afara imnurilor din cărțile de rânduală liturgică, există numeroase rugăciuni adresate Maicii Domnului în care i se laudă fecioria, i se cinstește nașterea și i se cere ajutor pentru mântuire. Născătoarea de Dumnezeu este mereu vie printre noi, chipul său fiind zugrăvit în numeroase ipostaze de iconografi. „Dacă icoana lui Hristos reproduce trăsăturile Dumnezeului devenit Om, icoana Maicii Domnului reprezintă prima ființă umană care a realizat țelul Întropării: îndumnezeirea omului“. Nici o altă icoană nu este atât de prezentă, de iubită și de venerată ca cea a Născătoarei de Dumnezeu.

Pe cruce, atunci când Mântuitorul a încredințat-o pe maica Sa ucenicului pe care îl iubea, ne-a încredințat-o de fapt nouă, tuturor celor ce credem în El. Maica Domnului a devenit astfel protectoarea noastră, cea care plânge când suntem în nevoi și cea care se roagă neîncetat pentru noi și a noastră mântuire. Este și va rămâne până la sfârșitul veacurilor cea spre care vor alerga creștinii însetați de dorul mântuirii, cerându-i mijlocirea la Fiul său iubit.

Prof. Anuța MAFTEI

(urmare din p. 7)

ortodoxă în Bicazul ardelean, județul Ciuc, sarcină de care s-a achitat cu râvnă și pricepere.

Un moment de răscruce, care i-a schimbat complet viața și i-a pecetluit viitorul, l-a constituit întâlnirea sa, în același an (1936), cu Mișcarea Legionară, față de care, la început, a avut unele rezerve, dar la care, după ce i-a cunoscut și înțeles „princiipiile și crezul”, a aderat cu toată ființa sa. „Aveam – ne spune într-un text memorialistic – 31 de ani și eram plin de vigoare, dornic de muncă și de afirmare. Învinsesem toate rezervele și am intrat în rândurile ei plin de avânt și cu tot sufletul”. A participat activ la toate acțiunile inițiate de această „adevărată cruciadă spirituală”, fapt pentru care, în 1938, după dezlănțuirea „prigoanei cele mari”, a fost arestat și internat în lagărul de la Vaslui. A fost pus în libertate, împreună cu alți câțiva internați în același lagăr, în primăvara anului 1939, scăpând astfel ca prin minune de masacrele care au avut loc în toamna aceluiași an (21-22 septembrie).

După abdicarea regelui Carol al II-lea, în timpul regimului legionaro-antonescian, a fost primar în Slănic Moldova, după cum am spus, iar după evenimentele din ianuarie 1941 și instaurarea dictaturii lui Antonescu, în februarie 1942, a fost arestat, judecat și condamnat la 25 de ani de muncă silnică, începând astfel calvarul închisorilor, care a durat aproape 23 de ani, deoarece părintele, ca și alți mulți legionari, nu s-a bucurat de decretul de grațiere din 1945. Cea mai mare parte din această lungă detenție (18 ani) a executat-o în cumplita temniță a Aiudului. Doar patru ani, între 1950 și 1954, a lucrat

Știați că...

în minele de plumb de la Baia Sprie, Valea Nistrului și Căvnic, iar de câteva ori, pentru perioade scurte de timp, a mai fost dus la Iași, Ploiești ori Jilava, pentru supliment de anchetă. S-a eliberat o dată cu toată suflarea Aiudului, în urma decretului de grațiere a deținuților politici, din 1964.

Dar calvarul părintelui Grebenea, ca și al tuturor celor care au fost amnistiați atunci, nu s-a terminat o dată cu „slobozirea” din temniță, ci a continuat și în așa-zisa libertate din „marea închisoare” care era, de fapt, întreaga țară. Pe lângă mizeriile și hărțuielile continue la care erau supuși de către autoritățile comuniste, și în special de către Securitate, cei ieșiți din temnițe mai aveau de făcut față și unor complexe de adaptare la noile realități, cu care, o dată ieșiți afară, se confruntau în mod inevitabil. Să nu uităm că părintele Grebenea se întorcea în „viață” după aproape un sfert de secol de absență și multe dintre realitățile cu care s-a confruntat la ieșire erau cu totul altfel decât le visase el în temniță. La început, pentru a se reface fizic și pentru a-și tămădui rănille sufletești provocate de impactul cu crudele realități cu care s-a confruntat la ieșirea din temniță, s-a retras un timp în Rășinarii copilăriei și tinereții lui, unde nu a putut însă rămâne prea mult timp, deoarece a trebuit să plece pentru a-și câștiga existența. Un timp a prestat diferite munci necalificate, iar până la sfârșit, după ce a bătut pe

la multe uși, a reușit să obțină o parohie câțiva ani, dar cum devenise foarte iubit și apreciat de enoriași și de toți oamenii locului, Securitatea a impus autorităților bisericești să-l pensioneze la o vârstă când încă mai putea fi util comunității de care se legase sufletește. Cum însă era un foarte apreciat predicator, era foarte adesea solicitat să predice și să slujească împreună cu alți preoți la bisericile din Săvinești sau din parohiile din jur.

După evenimentele din 1989, s-a stabilit la Piatra Neamț, unde și-a continuat munca de apostolat, devenind un duhovnic iubit și respectat de credincioșii din regiune. Iată cum îl caracteriza acum câțiva ani părintele Iustin Pârvu, în prefața unei cărți: „Din felul în care a trăit și a acționat sub toate regimurile de până azi, putem spune că la ora actuală părintele Grebenea întruchipează una dintre cele mai frumoase vieți de trăire și de luptă creștină. Avem foarte multe de învățat de la dânsul. Întâi de toate, perseverența în adevăr, curaj, dreptate, corectitudine, disciplina în gândire și o profundă convingere religioasă”.

Se spune că România de astăzi, transformată de vicisitudinile istoriei și de nevrednicia noastră într-o adevărată junglă, în care indivizi dezumanizați se sfâșie între ei, unii pentru măriri și înavuțire, iar alții pentru supraviețuire, are nevoie acută de modele, de oameni care să constituie pentru ceilalți, în special pentru tineri, exemple demne de urmat. Oameni ca părintele Grebenea și ca alții asemenea lui, care descind parcă din altă lume, „cu alte ceruri și alți zei”, ar putea constitui astfel de modele restauratoare.

Colegiul de Redacție

Preot Mircea ILIE
Preot Cătălin ILIE
Preot Valentin ILIE
Prof. Ancuța MAFTEI

Tehnoredactare:

Preot Petru RONCEA

Tipărit la

SC Magic Print SRL Onești,
 tel/fax 0234/319810

Difuzare: Parohia „Sf. Ilie”,
 Slănic Moldova

Adresa Redacției:

Preot Cătălin ILIE
Strada 1 Mai, nr. 124,
Slănic Moldova
Județul Bacău
Tel. 0744/104020